

คำนำในการพิมพ์ครั้งที่ 1

วิชาความรู้ด้านการวิจัยทางการสื่อสารมวลชนนั้น ได้เกิดขึ้นมาหลังวิชาการวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์ เนื่องจากการสื่อสารมวลชนนั้นเป็นวิชาการทางด้านสังคมศาสตร์สาขาหนึ่งซึ่งแยกออกไปศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์บ้างในบางสาขา เช่น วิทยุโทรทัศน์ การสื่อสารด้านคอมพิวเตอร์ ฯลฯ

ในปี พ.ศ. 2511 Earl Babbie ได้เริ่มเขียนตำราวิจัยทางสังคมศาสตร์เพื่อใช้สอนนักศึกษาเพียง 6 คน ซึ่งลงทะเบียนเรียนวิชา Survey research ในมหาวิทยาลัยฮาวาย ตำราเล่มแรกของ Babbie ชื่อว่า A Survey Research Cook book and Other Fables ในระยะต่อมามีตำราวิจัยทางสังคมศาสตร์มากขึ้น มีผู้แต่งมากขึ้น อย่างไรก็ตาม แนวการศึกษาวิจัยทางสังคมศาสตร์นั้นหลายตำราได้ยึดแนวและอ้างอิงวิธีการของ Babbie มากที่สุดในศตวรรษที่ 20 นี้ การวิจัยทางการสื่อสารมวลชนก็เช่นกัน ได้ยึดแนววิธีปฏิบัติตามระเบียบวิธีวิจัยคล้ายกันกับ Babbie จะมีความแตกต่างกันก็ในส่วนของปัญหาการวิจัย (Research Problems) ซึ่งบางเรื่องไปเกี่ยวข้องกับวิธีปฏิบัติทางวิทยาศาสตร์ แต่โครงสร้างหรือการออกแบบการวางแผนงานก็ยังไม่เปลี่ยนแปลงไปจากวิธีการของผู้บุกเบิกการวิจัยทางสังคมศาสตร์

หนังสือความรู้เบื้องต้นด้านวิจัยสื่อสารมวลชน : MC 214 ได้เขียนขึ้นจากแนวความคิดของผู้แต่งหนังสือการวิจัยทางสังคมศาสตร์หลายท่าน เช่น Earl Babbie , David Nachmias , Paul Leedy และอีกหลายๆ ท่านตั้งที่อ้างอิงไว้ท้ายเล่ม การเรียนวิชา MC 214 ในมหาวิทยาลัยรามคำแหงนั้นเริ่มเปิดเรียนครั้งแรกเมื่อเทอม 1/2535 หนังสือเล่มนี้เขียนขึ้นเพื่อให้ นักศึกษาวิชาเอกสื่อสารมวลชนเข้าใจถึงโครงสร้างของการวิจัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ระเบียบวิธีทางการสำรวจ การออกแบบ ข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนสามารถนำเอาวิธีการทางวิทยาศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ได้กับการวิจัยทางสังคมศาสตร์โดยเฉพาะการวิจัยทางการสื่อสารมวลชนจึงนับว่านักศึกษาจะได้ประโยชน์ตามสมควร

วิษณุ สุวรรณเพิ่ม

30 พฤษภาคม 2535

คำนำ

การวิจัยด้านการสื่อสารมวลชนนับเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากในยุคข้อมูลข่าวสาร เนื่องจากมีปัญหามกเกิดขึ้นจากการนำเอาเทคโนโลยีทางการสื่อสารมวลชนมาใช้ในสังคมของมนุษยชาติ มากเกินกว่าที่ประชาชนผู้รับสารจะหลีกเลี่ยงได้ โดยเฉพาะผู้เยาว์ ที่จำเป็นจะต้องรับสื่อต่างๆในชีวิตประจำวัน ที่ยากแก่การที่จะกลั่นกรองข้อมูลที่เป็นจริงหรือเท็จ หากข้อมูลข่าวสาร หรือความรู้อันใดที่ผิดพลาดในการสื่อสารไปสู่มวลชนแล้วนั้น จะเป็นอันตรายมากกว่าต่อระบบการคิด ทักษะคติของตนเอง ตลอดจนความเชื่อ ความสนใจในการที่จะนำพาชีวิตของตนเองไปสู่ความสุข ความสำเร็จในอนาคตได้

การเรียนวิชาการวิจัยทางการสื่อสารมวลชนนี้ นับว่าเป็นสิ่งที่ผู้เรียนปริญญาในระดับต่างๆ หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องทำความเข้าใจทั้ง ระบบการสื่อสารมวลชน ธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงด้านสื่อ หรือสื่อนิเวศน์ (media ecology) ปัญหาการนำสื่อไปใช้ ผลประโยชน์ที่ได้รับ หรือความเหมาะสมกับสภาพของประชาชนผู้รับสาร ในสังคมนั้นๆ และจำเป็นจะต้องเข้าใจในระเบียบวิธีวิจัยทางด้านสื่อมวลชน ซึ่งเป็นทั้งวิทยาศาสตร์ ศิลปศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ รวมกันตามความสนใจของผู้ศึกษา ดังนั้น นักศึกษาและผู้สนใจพื้นฐานทางการวิจัยด้านนี้ จำต้องศึกษาไปตามขั้นตอนของการวิจัย ประกอบกับการทำแบบฝึกหัดทุกขั้นตอนที่ศึกษาไปแล้วนั้น จึงจะมีความเข้าใจได้อย่างแท้จริง

ตำราที่ผู้เขียนพยายามเขียนขึ้นเพื่อให้ศึกษาได้ด้วยตนเอง จะมีบทสรุปบททวน แบบฝึกหัด กิจกรรม การเรียน การค้นคว้าด้วยตนเอง พร้อมเฉลย หากผู้ศึกษาพยายามปฏิบัติตามขั้นตอนของบทเรียน ก็หวังว่าจะสามารถเข้าใจวิชาการด้านนี้ได้ตามสมควรแก่ศักยภาพ และหากมีข้อเสนอแนะหรือคำถามอันใด ขอได้โปรดแจ้งให้ผู้เขียนทราบด้วย เพื่อจะได้ตอบคำถามอธิบายเพิ่มเติม และหรือจะปรับปรุงข้อบกพร่องในโอกาสต่อไป ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ดร. วิชญ สุวรรณเพิ่ม

10 เมษายน 2543